תורה אור

1. וְאֶל פֶּתַח אֹהֶל מוֹעֵד לֹא הֱבִיאוּ לְהַקְרִיב קָרְבָּן לַיהוָה לִפְנֵי מִשְׁכַּן יְהוָה דָּם יֶחְשַׁב לָאִישׁ הַהוּא דָּם שָׁפָךְ וְנִכְרַת הָאִישׁ הַהוּא מֵעַמּוֹ:
ויקרא יז, ד

2. הַשְׁמֶר לְךָ פֶּן תַּעֲלֶה עֹלֹתֶיךָ בְּכָל מָקוֹם אֲשֶׁר תִּרְאֶה:
דברים יב, יג

3. לְמַעַן אֲשֶׁר יְבִיאוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֶת זִבְחֵיהֶם אֲשֶׁר הֵם זֹבְחִים עַל פְּנֵי הַשָּׂדֶה וְהֵבִיאֵם לַיהוָה אֶל פֶּתַח אֹהֶל מוֹעֵד אֶל הַכֹּהֵן וְזָבְחוּ זִבְחֵי שְׁלָמִים לַיהוָה אוֹתָם:
ויקרא יז, ה

4. וְלֹא יִזְבְּחוּ עוֹד אֶת זִבְחֵיהֶם לַשְּׂעִירִם אֲשֶׁר הֵם זֹנִים אַחֲרֵיהֶם חֻקַּת עוֹלָם תִּהְיֶה זֹאת לָהֶם לְדֹרֹתָם:
ויקרא יז, ז

מוסף רש"י

שהרי עונשן אמור. שגילה לך הענין את עונשן שהן בכרת: מכאן ואילך. סתי ולא יזבחו עוד: בשעת היתר. קודם שהוקם המשכן, והזהיר הכתוב שלא״פ שהיו מוקדשין לשם הקרבת במה, לא יקריבום עוד בבמה לגבוה שנאמר את זבחיהם שהם השומרים קודם לכן שהתרתי בבמה לגבוה בשעת איסור הבמות חוצה על פני השדה לעבודת כוכבים (ש״ז נא:) פסח ומילה מצות עשה. פסח דמתיב (דברים טז) וזבחת פסח, ומילה (ויקרא יב) ביום השמיני יומל, וכתיב בסוף (בריתות ב.), לע״פ שיש בהן כרת שואל ואין בהן לאו אלא מצות עשה הן, אין מביאין על שנגתן חטאת, אלא חטאת בלא אלא על לאו דכרת, דכתיב (ויקרא ד) אשר לא תעשינה וגו׳ (שבועות צז.): אין מזהירין מן הדין. אף על פי שאדם זן קל וחומר מעצמו מיהא מזהירים אלא (פסחים כד.):

מסורת הש"ס

מאיכה יעבדו נפקא אלא אחת בשלא כדרכה ואפילו בשלא כדרכה אלא שעובדין אותה בזמין כגון פעור ומרקולים ואחת בדרכה כדרכה פי׳ כדרכה בעבודת כוכב אלא שאין דרכה בהשתחואה ואם תאמר מנלן הכא זובח בהמה למרקולים אימא כי אתא קרא למכובדים שאין דרכן בזביחה אבל למבזין כגון פעור ומרקולים לא וי״ל דגלי ליה בהשתחואה דמכובדים ומבזין שוין הוא הדין בזביחה וכ״ת מפרש דתרי קראי בזביחה כתיבי אלי קרא דהכא ולא יזבחו ועוד כתיב זובח לאלהים יחרם דדרשינן בפ׳ אלו נדרים (סנהדרין דף סא.) דילמא זביחה לגמרא על הכלל לחייב בכל עבודת פגים אפילו בשלא כדרכה וקשה לפי׳ דמהאי קרא לא שמעינן אלא מזהרה אבל עונש במבזין מנא לן ועוד תרוייהו למכובדין לריכי חד לעונש וחד למזהרה ועוד דלא ה״ל לאיתויי איכה יעבדו אלא הוה ליה למימר אם אינו עניין לכדרכה [ב] שלא מכובדין דכתיב זובח לאלהים יחרם תנהו עניין לשלא כדרכה כלומר מבזין אלא כמו שפירשנו נראה דרבי אלעזר אכל שלא כדרכה אתא לאשמועי׳ דחייב אלא דנקט מרקולים לרבותא והשתחואה נפקא לן דאין חילוק בין מכובדין למבזין כדפרי׳ מדע דהא אמר בפרק ד׳ מיתות (פס דף מד:) ג׳ כריתות בעבודת כוכבים למה אתא לכדרכה ואתא לשלא כדרכה ואתא למולך ולא מיבעיא לן קרא אחריינא חד למכובדין וחד למבזין וק״ק הא דפריך בפ׳ ד׳ מיתות אימא יאתה השתחואה לגמד על הכלל כולו ודקאמרת זובח למה לי לגופיה דמשסבין מעבודה לעבודה ומתמה עליה הש״ס אלא הא דקאמר רבי אלעזר מגיין לזובח בהמה למרקולים כו׳ מהשתחואה נפקא מאי קושיא דילמא מיגטרין לאזהרה במשכ מעבודה לעבודה דהא לעולם הוא כך דלא יזבחו אזהרה לעונש דזובח לאלהים יחרם וי״ל דאם אימא דהשתחואה לגמד על הכלל ג״כ לא תעבדם דאוקמינן (סנהדרין דף ס:) למגפף ומנשק הוה מיימר לן לאזהרה אזביחה [ב] דמהשתחואה הוה יליפינן אפילו מיום מיתה במגפף ומנשק: אזהרה מניין ת״ל השמר לך פן תעלה עולותיך. הא דמייתי אזביחה אזהרה דהעלאה אמסקנא סמיך דילפי׳ הבאה הבאה או שם שם אבל לאביי דבסמוך קשה דק״ו הוא״ל לאתויי: מקום שענש אינו דין שהוהיר. ולא שייך למימר פסח ומילה יוכיחו דאיכא למיפרך שכן קוש עשה: מה לשרצים טהורים שכן אסורין במשהו. פי׳ בקונטרס דתניא במסכת מעילה בפרק קדשי מזבח (דף טח:) ולא תשקלו את נפשותיכם בבהמה ובעוף וגו׳ פתח הכתוב באכילה וסיים בטומאה לומר כשיעור טומאתן של שרצים טמאים שיעור אכילתן של כל השרצים דהא כולהו כייל להו בהאי קרא ובכל אשר תרמוש וגו׳ ושיעור טומאתן נפקא לן בהכל חייבין (חגיגה דף יא:) שכן חומט תחילת בריתו בבעדשה עד כאן לשון הקונטרס ולפי׳ מורפיה לא עיין בה ובהדיא מסיק התם דוקא בשרצים טמאים ולא בטהורים לאמרינן במובדלין דיבר הכתוב דכתיב בסיפיה דקרא אשר הבדלתי לכם [ב] לטמא ול״ל דכל שהוא דהכא בבריה קמיירי דבכל שהוא מיחייב משום בריה כדאמרינן בפ״ק דחגיגה (דף י.) ובפ׳ כהן גדול וזגיר (מזיר דף נג.) ובמכות (דף ח.) דנקט דנקט מותיר טפי מגזל וגמיבה וכמה לאוין שבתורה משום דמותיר לא עביד מעשה דומיא דפסח ומילה ומש״ה לא נקט נמי הכי דלעיל דאיכא למיפרך שכן יש בהן מעשה: שהרי עונשן אמור. כלומר דמסתמא בהו משתעי קרא לאסור והרי עונשן אמור כאן: מכאן ואילך כו׳ שנאמר למען אשר יביאו וגו׳. דמדכתיב אשר הם זובחים משמע שהיו עומדים ליזבחו בבמה ומכאן ואילך והביאוהו לה׳ [ג] : כשהם. אלא אי״ל לשם שמים: מלוה לא תעשה. בהגך דהוקדשו בשעת היתר מנייו: ס״ל ולא יזבחו עוד. משמע מעכשיו אסורין ועד עכשיו מותרין [ד]: ולא נסם. עונש עשה ולא תעשה: ולא אחרת נסם. כרת: מקום שלא ענש. כגון בקדשים שהקדישן בשעת היתר: הזהיר. דלמאן [ה] כאן: שענש. כשהוקדשו בשעת איסור: אינו דין שהזהיר. ולקמן פריך וכי מזהירין מן הדין: משרלים. ופ״ת תיתי אזהרה בחלב בק״ו משרלים טמאין כגון שמונה שרלים: במשהו. טומאתן בבעדשה לגבל חלב בכזית [ו]: משרלים טהורים. שאין מטמאין כגון לפרדע ומלה: שכן אסורין במשהו. לאכילה בבעדשה דתניא במעילה בגמרא בפרק קדשי מזבח (דף טח:) ולא תשקלו את נפשותיכם בבהמה ובעוף וגו׳ ופתח הכתוב באכילה וסיים בטומאה לומר כשיעור טומאתן של שרלים טמאים שיעור אכילתן של כל השרלים דהא כולהו כייל להו בהאי קרא ובכל אשר תרמוש וגו׳ ושיעור טומאתן נפקא לן בהכל חייבין (חגיגה דף יא:) שכן חומט תחילת בריתו בבעדשה עד כאן לשון הקונטרס ומגב חורפיה לא עיין בה ובהדיא מסיק התם דוקא בשרלים טמאים ולא בטהורים לאמרינן במובדלין דיבר הכתוב דכתיב בסיפיה דקרא אשר הבדלתי לכם [ב] לטמא ול״ל דכל שהוא דהכא בבריה קמיירי דבכל שהוא מיחייב משום בריה כדאמרינן בפ״ק דחגיגה (דף י.) ובפ׳ כהן גדול וזגיר (מזיר דף נג.) [ו] : מבולהו שכן לא הותר מבללן. תימה גילף בכולהו כרת בק״ו מחלב שהותר מכללו: תיתי בק״ו ממותיר. הא דנקטו מותיר טפי מגזל וגמיבה וכמה לאוין שבתורה משום דמותיר לא עביד מעשה דומיא דפסח ומילה ומש״ה לא נקט נמי הכי דלעיל דאיכא למיפרך שכן יש בהן מעשה: שהרי עונשן אמור. כלומר דמסתמא בהו משתעי קרא לאסור והרי עונשן אמור כאן: מכאן ואילך כו׳ שנאמר למען אשר יביאו וגו׳. דמדכתיב אשר הם זובחים משמע שהיו עומדים ליזבחו בבמה ומכאן ואילך והביאוהו לה׳ [ג] : כשהם. אלא אי״ל לשם שמים: מלוה לא תעשה. בהגך דהוקדשו בשעת היתר מנייו: ס״ל ולא יזבחו עוד. משמע מעכשיו אסורין ועד עכשיו מותרין [ד]: ולא נסם. עונש עשה ולא תעשה: ולא אחרת נסם. כרת: מקום שלא ענש. כגון בקדשים שהקדישן בשעת היתר: הזהיר. דלמאן [ה] כאן: שענש. כשהוקדשו בשעת איסור: אינו דין שהזהיר. ולקמן פריך וכי מזהירין מן הדין: משרלים. ופ״ת תיתי אזהרה בחלב בק״ו משרלים טמאין כגון שמונה שרלים: במשהו. טומאתן בבעדשה לגבל חלב בכזית [ו]: משרלים טהורים. שאין מטמאין כגון לפרדע ומלה: שכן אסורין במשהו. לאכילה בבעדשה דתניא במעילה בגמרא בפרק קדשי מזבח (דף טח:) ולא תשקלו את נפשותיכם בבהמה ובעוף וגו׳ ופתח הכתוב באכילה וסיים בטומאה לומר כשיעור טומאתן של שרלים טמאים שיעור אכילתן של כל השרלים דהא כולהו כייל להו בהאי קרא ובכל אשר תרמוש וגו׳ ושיעור טומאתן נפקא לן בהכל חייבין (חגיגה דף יא:) שכן חומט תחילת בריתו בבעדשה עד כאן לשון הקונטרס ומגב חורפיה לא עיין בה ובהדיא מסיק התם דוקא בשרלים טמאים ולא בטהורים לאמרינן במובדלין דיבר הכתוב דכתיב בסיפיה דקרא אשר הבדלתי לכם [ב] לטמא ול״ל דכל שהוא דהכא בבריה קמיירי דבכל שהוא מיחייב משום בריה כדאמרינן בפ״ק דחגיגה (דף י.) ובפ׳ כהן גדול וזגיר (מזיר דף נג.) [ו] : מבולהו שכן לא הותר מבללן. תימה גילף בכולהו כרת בק״ו מחלב שהותר מכללו: תיתי בק״ו ממותיר. הא דנקטו מותיר טפי מגזל וגמיבה וכמה לאוין שבתורה משום דמותיר לא עביד מעשה דומיא דפסח ומילה ומש״ה לא נקט נמי הכי דלעיל דאיכא למיפרך שכן יש בהן מעשה

ס"ג **דאמר רבי יונה אמר קרא שם תעלה עולותיך ושם תעשה.** אתקש שאר עשיות להעלאה מה העלאה לא ענש אלא אם כן הזהיר אף שחיטה לא ענש אלא א"כ הזהיר: **אשכחן מוקטרי פנים** [מז] **שהעלן בחוץ.** שחוטי פנים שהיו עומדים להקטירן בפנים והעלו [מח] בחוץ חייב כדכתיב בהעלאה (ויקרא יז) ואל פתח אהל מועד לא יביאנו להקריב קרבן לה' לפני משכן ה' דם יחשב לאיש ההוא דם שפך דם ונכרת נפש ההוא מקרב עמו: ויקרא יז, ד

ואל פתח אהל מועד לא יביאנו לעשות אתו לה' לפני משכן ה' דם יחשב לאיש ההוא מעמו: ויקרא יז, ט

איש איש אשר יטרף שור או כשב או עז אשר ישחט שור או כשב או עז במחנה או אשר ישחט מחוץ למחנה: ויקרא יז, ג

דבר אל אהרן ואל בניו ואל כל בני ישראל ואמרת אליהם זה הדבר אשר צוה ה' לאמר: ויקרא יז, ב

גליון הש"ס

[תוס' ד"ה מאי וכו'] תימה דהך סוגיא וכו'. עי' בב"ק דף נד ע"א בתוס' ד"ה לו מבני וכו'):

מוסף רש"י

ההורק מקצת דמים. כגון מתנה אחת, ואפילו מתנות הפסיעות שכל מתנותיהן מעכבות: חייב. לרבנן דלא בעו סולו מתיר, וכי אלעזר ממי מודה כה כדאמרינן לקמן (לקמן קי.) **דם יחשב** לרבות הזורק. דם קדשים כתוב שהוא כבדם, ומתרבי מדם שפך ובפרשת שחוטי חוץ כתיב (סנהדרין לד.) **לרבות שחיטת הענוך.** על השחיטה כתוב חייב כרת דאפילו בשחוט שוף קדשים כתוב כדעבקת לן בתורת כהנים וכזבחים מלא אשר יאחט, ואיט חייב על המליקה אל עוף כתוב דזה משמע בענין שמפורש בפרשה זו חייב ולא כי ימלוק (נב"ב קב. ברשב"ם): **שלא לאוכלין בפסח.** שאם שחטו אלא לאוכלין, כגון לחולה ומקן שאין יכולין לאכול היום, פטול ואפילו הן בעלוי, דכתיב אש לפי אכלו, תאכלה בהיום, ושאר עבודות לא פסלי אלא לאוכלין, דכתיב תבשלו ותניא (פסחים סח.), רבי אומר לשון מורסי הוא זה כאדם אומר לחבירו טוב לי עלה זה, והכי אמרינן בפסחים (עמ.): דאתן מתפצת אוכלין מזיקה (ועיין ד.) **שכן זר חייב עליה מיתה.** [שביאל] עבודה תמה. עבודה שביאל גומרת ומתממת את הדבר, ואת שיש אחריה עבודה כגון שחיטה וקבלה וזריקה אבל אין אחריה עבודה אלא הולכה לאוכלין מזיקה (

קז: השוחט והמעלה פרק שלשה עשר זבחים

להכי כתביה קרא דלא תיתי מבינייא. [1] תימה על סוגיא זו דבפ׳ בתרא (דף קטו:) דרשינן אשר יעלה עולה מה העלאה שהיא גמר עבודה אף כל שהיא גמר עבודה להעלות קומץ ומקבל ויזיקת והבולו והפותת והמולח כו׳: **יכול** חוץ לשלש מחנות. ומילף גז״ש מפרים הנשרפים כדילפי׳ בהרוגי ב״ד בפ׳ נגמר הדין (סנהדרין דף סב:) ואפי׳ איכא מופנה ילפינן גגילוי מלתא דכיון דלא אשכחן מחוץ למחנה אלא חוץ לשלש מחנות:

ולא בעי אל פתח אהל מועד.

אע״ג דאיצטריך לקמן (דף קיג:) למעוטי רובע ונרבע ופרת חטאת וקדשי בדק הבית טובא פתח אהל מועד מיהא:

ת״ג ולרבא נכתוב רחמנא ואל פתח אהל מועד מחוץ למחנה ובמחנה למה לי. וקא קשיא ליה לרבא ל״ל דכתב רחמנא כלל מחוץ למחנה ובמחנה וכן פי׳ הקונטרס: **המעלה בזמן הזה.** לעיל פירשתי בריש קדשי קדשים (דף ס.) גבי מזבח שנפגם ופירשתי מ״מ [נקט] הכא המעלה ולא נקט השוחט:

ריש לקיש אמר פטור קדושה ראשונה בו׳. תימה דלא פריך עליה מהגך משניות דפריך בפ״ק דמגילה (דף י.) אר׳ יצחק דאמר שמעתי שמקריבין בצק חוניו: **רבי יוחנן אמר חייב חיבורי עולין בעולין דמו.** וא״ת למה לי מיבורי הא שמעינן ליה לר׳ יוחנן דאמר בפ׳ הקומץ רבה (מנחות דף כו:) יש הקטרה בפחות מכזית וכיון דמשיב הקטרה בפנים מחייב בחוץ דאמר לקמן (דף קח:) גבי מוקטרי פנים שחסרו דמיינין עליהם בחוץ כיון דבפנים הויא הקטרה דמהדרינן פוקעין וי״ל הא דמשיב ליה לר׳ יוחנן הקטרה היינו לענין מקטיר לחלקין שמשלים אמ״כ ואע״ג דבפרק כל הממנחות בחוץ מלא (מנחות דף נח.) חשיב ליה הקטרה גבי שאור ודבש דאמרי׳ יש קומץ פחות מכזית אלא הא יש הקטרה פחות מכזית אלא הא דכמיב קרא ועוד דבשחוטי חוץ מיפסל טפי כדדרשינן הכא על הבשר הוא חייב ואינו חייב על המסך ועוד דהא איתקש מחבצות זו לזו אכילת מזבח לאכילת אדם ומדאתאי על מנת להקטיר חוץ למקומו לא מיפסלא בפחות מכזית ש״מ דמקטיר בחוץ לא מחייב בפחות מכזית:

תיתי מבינייא א״כ לא יאמר בזריקה ותיתי מבינייא [2] **ותיתי משחיטה מה לשחיטה שכן נפסלת שלא לשם אוכלין בפסח תיתי מהעלאה מה להעלאה שכן ישנה במנחה** [6] **ותיתי מבינייא** [3] **להכי כתיב קרא למימר** [6] **דלא אתא מבינייא** [6] **אמר ר׳ אבהו שחט וזרק לדברי ר׳ ישמעאל חייב אחת לדברי ר״ע חייב שתים** [3] **אביי אמר אפי׳ [לדברי] ר״ע אינו חייב אלא אחת דאמר קרא** [1] **תעשה הכתוב עשאן לכולן עבודה אחת זרק והעלה לדברי ר׳ ישמעאל חייב שתים לדברי ר״ע אינו חייב אלא אחת אביי אמר אפי׳ [לדברי] ר״ע** [4] **חייב שתים** [3] **להכי פלגינהו קרא** [1] **שם תעלה ושם תעשה שחט וזרק והעלה הכל חייב שתים ת״ר** [2] **בבמחנה** [ה] **יכול השוחט עולה בדרום יהא חייב ת״ל** [ה] **אל) מחוץ למחנה יכול חוץ לשלש מחנות [ת״ל** [2] **או עז במחנה] (מנין אף במחנה לוייה ת״ל במחנה) אי במחנה** [3] **יכול השוחט עולה בדרום יהא חייב ת״ל או** [ו] **אל מחוץ למחנה מה חוץ למחנה מיוחד שאין ראוי לשחיטת** [ז] **קדשים ולשחיטת כל זבח יצא דרום שאע״פ שאין ראוי לשחיטת קדשי קדשים ראוי לשחיטת קדשים קלים אמר עולא השוחט על גגו של היכל חייב הואיל ואין ראוי לשחיטת כל זבח מתקיף לה רבא א״כ ניכתוב קרא** [ח] **(אל) מחוץ למחנה ולא בעי** [3]**אל פתח אהל מועד אל פתח אהל מועד ל״ל לאו** [2]**למעוטי גגו ולרבא א״כ נכתוב אל פתח אהל מועד** [ט] **במחנה (ואל) מחוץ למחנה ל״ל לאו לאתויי גגו אמר רב מרי לאיתויי** [י] **כולה בפנים וצוארה בחוץ [צוארה] בחוץ פשיטא אמאי קפיד רחמנא אשחיטה ושחיטה בחוץ היא אלא לאיתויי** [י]**כולה בחוץ וצוארה בפנים איתמר המעלה בזמן הזה ר׳ יוחנן אמר** [ח]**חייב ריש לקיש אמר פטור ר׳ יוחנן אמר חייב** [ט]**קדושה ראשונה קידשה לשעתה וקידשה לעתיד לבא ריש לקיש אמר פטור קדושה ראשונה קידשה לשעתה ולא קידשה לעתיד לבא נימא דבפלוגתא דר״א ור׳ יהושע קמיפלגי** [ו]**דתנן א״ר אליעזר** [יא] **בשהיו בונין בהיכל היו עושים** [ו]**קלעים בהיכל קלעים בעזרות אלא שבהיכל בונין מבחוץ ובעזרה** [יב] **בונין מבפנים א״ר יהושע שמעתי** [ז]**שהיו** [ח]**מקריבין אע״פ שאין בית** [ח]**ואוכלים קדשי קדשים אע״פ שאין קלעים קדשים קלים ומעשר שני אע״פ שאין חומה מפני שקדושה ראשונה קידשה לשעתה וקידשה לעתיד לבא לאו מכלל דר״א סבר לא קידשה** [יג] **א״ל רבינא לרב אשי ממאי דלמא דכולי עלמא קדושה ראשונה קידשה לשעתה וקידשה לעתיד לבא ומר מאי דשמיע ליה קאמר וכי תימא קלעים לר׳ אליעזר למה לי לצנועותא בעלמא איתמר** [ט]**המעלה** [יד] **ואין בו כזית ועצם משלימו לכזית רבי יוחנן אמר** [ט]**חייב ריש לקיש אמר פטור ר׳ יוחנן אמר חייב חיבורי עולין בעולין דמי ריש לקיש אמר פטור חיבורי עולין לאו כעולין דמו בעי רבא** [ט]**המעלה חייבין עליו בחוץ יצאו פרת חטאת וקדשי בדק הבית: (לאו) לאיתויי [כולה] בפנים כו׳.** לעולם גג היכל לא מיחייב דלא קרינא ביה ואל פתח אהל מועד לא הביאו שהרי הביאו אלא לאיתויי היא בפנים וצואתה בחוץ דלא תימא פתח אהל מועד היא לכך נאמר במחנה לאיתויי לחיובא והדר אתא מחוץ דלא תרבי מבמחנה שוחט עולה בדרום ומהו [ה״ח] אל פתח אהל מועד לא הביאו אלא בכאת [ט״ו] קדשי קדשים בנפסח תנמוד לומר מחוץ דלא חייב [ט״ו] אלא משום חוץ דאיכו לאו לשום זבח יצא זה ואתא אל פתח אהל מועד לא דקדמאמרת שהוא מקום שאינו לאו לשחיטת כל זבח דכיון דאמשמעינן ממוץ דעולה בדרום פטור שמע מינה אל פתח אהל מועד לא אלכדך הבאתו קפיד אלא אהבאה כל דהו ובלבד שיהא כולו לתוך אלל העזרה: **שחיטה בחוץ היא.** והוא לה ירושלים בית הבחירה ושעת איסור הבמות היא: **בשהיו בונין בהיכל. בימי עזרא: לאו מכלל דר׳ אליעזר סבר לא קידשה.** הלכך עושין קלעים במקום חומה וחזרו וקדשו בקידוש המפורש במסכת שבועות (דף יד.): **עלם.** אין מלוה להעלותו אם פירש כדאמרן בפרק המזבח מקדש (לעיל דף פה.):

לאש

פיסי מבינייא. משחיטה וזריקה דכי פרכת מה לשחיטה שכן פוסלת שלא לשם אוכלין בפסח זריקה מה לזריקה שכן זר חייב עליה מיתה שחיטה תוכיח וחזר הדין הלך השוה שבהן שהן עבודה וחייבין עליהן בחוץ אף אי אינא קמילא וקבלה שהן עבודה ויתחייב עליהן בחוץ: **אם כן.** דמייתי [ט״ו] מבינייא לחייב בחוץ על עבודות שאינם מפורשות בפרשה ויש להביאן במה הלך לא יאמר בזריקה ותיתי מבינייא משחיטה והעלה: ה״ג **להכי כתיב קרא דלא** [ט״ו] **אתיא מבינייא.** למימר דלא״ג דאתיא מבינייא לא מיתי מבינייא: **שחט וזרק כהעלה אחד לר׳ ישמעאל.** דנפקא ליה זריקה מדם שפך [י״ז] בעובש של שחיטה: **אינו חייב אלא אחת.** דחד כרת וחד לאו הוא: **לר״ע.** נפקא [י״ח] ליה מאו זבח דכתיב (ויקרא ז׳) גבי העלאה: **חייב שתים.** משום דשמות מוחלקין: **אם העלה ושם תעשה.** הזכיר העלאה לבדה והשאר כללן בעשיה אחת למימרא דלא מחייב אכולהו אלא חדא: (ב) **פלגינהו** [י״ט] **קרא.** הוליא העלאה מכלל שאר עשיות למימרא דמחייב עלה באפי נפשה ואשאר באפי נפשייהו: **שחט וזרק והעלה לד״ה.** בין לר׳ ישמעאל בין לר״ע חייב שתים לר׳ ישמעאל כיון דכולה בהעלה [אחד] מחייב בהעלאה חדא דאית לה קרא בהדיא ואשחיטה וזריקה חדא דמחד קרא נפקי ולר״ע אשחיטה מיחייב חדא והעלאה [כ] וזריקה חדא וכהא לא פליג אביי אלדר׳ אבהו דלאמיי נמי לדבריי הכל חייב שתים חדא אהעלאה וחדא אשאר עשיות: **פ״ל** [כא] **לו אשר ישחט מחוץ למחנה יכול עד שישחט חוץ לשלש מחנות.** ומילף גז״ש מפרים הנשרפים כדילפינן בהרוגי ב״ד בסנהדרין (דף מג.): **פ״ל.** בריסיה דקרא כו עז במחנה: **לי במחנה יכול.** אף במחנה שכינה אלא ששינה מקום שחיטתו כגון שחט עולה בדרום יהא חייב: **פ״ל מחוץ למחנה.** דמשמע חוץ לשלש מחנות: **מה להלן.** מיומד שאינו לאו לשחיטת שום זבח אף במחנה כגון במחנה לויה שאינו לאו לשחיטה [כב] לשום זבח: **נכפוב קרא במחנה ולא מחוץ למחנה.** חוץ למעוטי עולה בדרום ובמחנה לפרוש דלא בעינן חוץ לשלש מחנות, ולא פתח אהל מועד לא הביאו למה לי: **לאו למעוטי גגו של היכל.** דהכי משמע [כג] שלא הביאו לפתח אהל מועד יצא זה שהביאו לעזרה: ופרכינן **ולרבא.** דפטור לגגו דמשמע [כד] כל חללה של עזרה קרי אל פתח: **ניכתוב אל פתח.** למעוטי גגו ולמעוטי עולה בדרום שהרי בלו אל פתח וממילא משמע חיובא במחנה לויה שלא הביאו אל פתח: **מחוץ למחנה ובמחנה נ״ל לאו לאיתויי גגו.** אתא במחנה והדר אתא מחוץ דלא תימא מבמחנה איתרבי נמי שוחט עולה בדרום ת״ל מחוץ למידלג דבעינן מקום שאינו לאו לשחיטת שום זבח ואל פתח אינעטריך לדרשא אחריתי [כו] הרלאו לפתח אהל מועד

מסורת הש״ס

א) סנהדרין לד:, ב) שם ע״ש, ג) ע׳ יריאל׳ כלאים פ״ח ה״א, שבת פ״ז ה״ב, סנהדרין פ״ז ה״ה, ד) ע׳ ת״כ אחרי פרש׳ ו ה״ג, ה) [לעיל ס: מעילה י, מנינה ג: מכות יט. שבועות עז. חולין ז. ערכין לב: תמורה כח.] ע׳ יריוש׳ מע״ש פ״ג ה״ג, סנהדרין פ״א סה״ב, ו) מעילה י, שבועות עז. עדיות פ״פ מ״ו, ז) [לעיל סב.], ח) מנחות כב., ט) יומא סב תמורה י רג., י) ע׳ ל״ק.

הגהות הב״ח

(א) גמ׳ שכן ישנה במנחה שחיטה תוכיח תיתי מבינייא: (ב) רש״י ד״ה פלגינהו ל״ל קודש ד״ה שם תעלה:

שינויי נוסחאות

א) ל״ל מבינייא אלא להכי כתיב קרא כו׳ (והסמ״ק ל״ת). ג״ל כש״ל וכן בס״ה (שם כ״ה). ל״ל בזריקה ותיתי משחיטה (ב״ר מ): ב) ל״ל מבינייא אלא להכי כתיב קרא דלא אתיא מבינייא למימר דאע״ג דאתי מבינייא לא תיתי מבינייא אמר ר׳ אבהו כו׳ (שם כ״ה, כפי הגר״ עפ״י רש״י): ג) שם תעלה ושם תעשה כל אשר אנכי מצוך המתוב עשאן עשייה אחת זרק כו׳ (שם״מ וכנ״ז בב״ש). ל״ל ושם תעשה ערבינהו רחמנא לכולהו עשיות עשייה אחת לכולן זרק כו׳ (כ״ר). ועי׳ בס״ז מס״כ מגיר׳ (כ״ר). ועי׳ בס״ז מס״כ ד) ל״ל מ״ר מחרוץ למחנה יכול חוץ לשלש מחנות מנין אף במחנה לויה ת״ל במחנה אי מחנה יכול השוחט (כ״ר ב׳ וק׳). וכ״ג מ״ג בכמה עניינים ע״ש. בכ״מ ול׳ וע״מ גרס כל מה שנפנינו בסוגריים ענולים, ולוחת שם מה שבסוגריים [אלא שם ת״ל מחרוץ למחנה אי מחרוץ למחנה יכול חוץ כו׳]. וכ״ה גם בת״כ אחרי מות פרשתא ו׳ וילקו״ש. ולפנינו הוגה ע״פ ד׳ פפד״מ, מחמת הכפילות: ה) ת״ל או אשר ישחט מחרוץ למחנה יכול כל״ל וכ״ה בס״ה (צ״ק). ולאלה הגהתו בכס״ה נאות כל. (וכד׳ וילמא נדפס עמ׳ ל״ק שלא כהוגן, לעכ״ל): ו) ת״ל מחרוץ (כ״ר צ׳ וק׳ ות״נ וכ״ה בת״כ שם). ל״ל ת״ל או אשר ישחט מחרוץ (שם״מ וצ״ק): ז) לשחיטת כל זבח אף במחנה שאין ראוי לשחיטת כל זבח יצא (שם״מ, ת״כ וילקו״ש שם, וכנו״ל בכ״ר צ׳): ח) קרא במחנה ומחרוץ למחנה כל״ל (מ״מ). וכ״ה בכל כתה״י וס״מ אלא שם ואל מחרוץ, וכ״ה בכס״ר): ט) מועד, מחרוץ למחנה ובמחנה למה לי כל״ל (בב״ש, וכ״ה ברש״י וחוס׳). ל״ל מועד ומחרוץ למחנה ולא בעי במחנה, במחנה ל״ל (כ״ר צ׳, וכ״ה במיוחס לר״ח, וכנו״ל בכ״מ וד׳ ב׳). ולפי״ז כך ״ממחנה״ המחוב שאין ראוי לשחיטת כל זבח״ (מיוחס לר״ח): י) ל״ל לא לאתויי. ול״ל כרש״י (ש״מ): יא) אליעזר שמעתי כשהיו (ש״מ): יב) ל״ל ובעזרות (ש״מ): יג) קידשה לעתיד לבוא כל״ל (ש״מ): יד) המעלה אבר שאין בו כל״ל (ש״מ): טו) דמיתיתנן (ש״מ): טז) ל״ל ולא (כתה״י ודר״ו). ולכיך למקוח הקעודה אאחר תיכת מבינייא, כי כל הדיבור הוא לשון הגמ׳ לפי נ״י כו״ש וכמ״ש בלות ב: יז) שפך (הכתוב בענוש כל״ל (ש״מ). [בל״ק הגיה יחשב (כמקוח שפך) ומה״ש בעמ׳ הקודם לות ר׳ ולות כח): יח) ל״ל דבפקא (ש״מ): יט) עי׳ ל״ת. ול״ע דהא רש״י כד״ה שם תעלה אייני להדיא אלדברי אביי דלעיל דאלמאר שם תעלה׳, יעו׳ בס״ע לות ג): [ולפע״ג דלעיל לא הוחכר בגמ׳ כ) ואהעלאה (ש״מ): כא) ל״ל ת״ל או אשר (צ״ק). ולאלה לעיל לות ב. כ״ל אי אשר (ותיבת ת״ר ממקק) (ש״מ). [בתה״י גורס בגמ׳ ת״ר או אשר ישחט וכו׳ ולכ״ז ת״ש הוגמה בכס״ר כלפמינו]. וע״ד דק״ל: כב) לשחיטת שום (ב״י״ר): כג) מי שלא כל״ל (ש״מ): כד) דמשמע אל פתח כל הלכה של עזרה כל״ל והסמ״ל ותיבת קרי ממקק (ש״מ): כה) ל״ל ומאי (ש״מ): כו) בכמה״ר וש״מ הבאתו: כו) חייב משום חוץ אלא דאינו ראוי כו׳ כמלל״ל (באה״מ):

עין משפט נר מצוה

יב א מיי׳ פי״ט מהל׳ מעה״ק הלכה יא ועי׳ רס״ק:
יג בגד מיי׳ פרק י״ח מס הלכה טו:
יד ה מיי׳ מס פרק י״ט הל׳ טו:
טו ו מיי׳ פ״ח מהלכות בית המקדש הלכה ה:
טז ז מיי׳ פ״ט מס הלכה טו:
יז ח מיי׳ פי״ט מהל׳ מעשה הקרבנות הל׳ טו ופ״ו מהל׳ בית המקדש הלכה טו:
יח ט מיי׳ פי״ט מהל׳ מעשה הקרבנות הלכה י:

תורה אור השלם

1. כי אם בַּמָּקוֹם אֲשֶׁר יִבְחַר יְהוָה בְּאַחַד שְׁבָטֶיךָ שָׁם תַּעֲלֶה עֹלֹתֶיךָ וְשָׁם תַּעֲשֶׂה כֹּל אֲשֶׁר אֲנֹכִי מְצַוֶּךָּ: דברים יב, יד
2. אִישׁ אִישׁ מִבֵּית יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר יִשְׁחַט שׁוֹר אוֹ כֶשֶׂב אוֹ עֵז בַּמַּחֲנֶה אוֹ אֲשֶׁר יִשְׁחַט מִחוּץ לַמַّחֲנֶה: ויקרא יז, ג
3. וְאֶל פֶּתַח אֹהֶל מוֹעֵד לֹא הֱבִיאוֹ לְהַקְרִיב קָרְבָּן לַיהוָה לִפְנֵי מִשְׁכַּן יְהוָה דָּם יֵחָשֵׁב לָאִישׁ הַהוּא דָּם שָׁפָךְ וְנִכְרַת הָאִישׁ הַהוּא מֵעַמּוֹ: ויקרא יז, ד

גליון הש״ס

גמ׳ **דלא אתא מבינייא.** עי׳ יומא דף פג ע״ב תוס׳ ד״ה זריקה:

מוסף רש״י

לדברי ר׳ ישמעאל חייב אחת. אינו מייב אלא חטאת אחת, דמייתו ליה מזרק מכתת דכתיב בשחוטו, וכיון דחד כרת וחד לאו אמריינהו אין מילוק חטאת דייסיס כי אע״פיכו בהעלה אחת: **לדברי ר״ע.** דליף זרק מכתת דכתיב נגי מעלה, הוו להו שחוט וזורק שני כריתות וחייב שתים: **אפי׳ לדברי ר״ע אינו חייב אלא אחת.** דאע״ג דאיכא שתי כריתות, מוחלו ואין בהן אלא אחת דאחדה אחת אין מילוק חטאת דייסיס, דאילו בעעבלה כתיבא אחדה בהאי אפי נפשה (דברים יב) הזמר לך פן תעלה עולותיך, ואילו שחוט וזורק אין בהם אחדה אלא מסיקים דאיתקש למעלה, דכתיב שם תעלה עולותיך ושם תעשה, איתקש שאר עשיות להעלאה ומהכא נפקא לשוחט וזורק (סנהדרין כד:) **קדושה ראשונה.** של בית: **קדושה לשעתה כו׳ לעתיד לבא.** כי היכי דכיריא ליה בקדושת אהל מועד (לעיל ס: סב. מכות יט.) **ולא קידשה לעתיד לבא.** קדושה שנתקדשה ירושלים אינה קדושה לעולם ומשתכרה הותרו הבמות (מגילה י.) **היו עושים קלעים.** במקום החומה וכונים את כתלי החומה אלו הקלעים וכן לעזרות (שבועות מז.). **קס״ל** ממקום חומות היכל, שיהא מזבח הכנוי בעזרה קרוי אצל פחת פתח אהל מועד, שאלמלא כן לא היו מקריבין עד שיגמר הבנין, והם התחילו להקריב קרבנות מבפנים שם בימי כורש כמו שכתוב בספר עזרא, ועד שבירש ובנים שנה אחרי כן לא נגמר הבית בשנת שלש לדריוש שלאחרון: בונין מבחוץ. שהיו הקלעים פרושים לפנים מעובי החומה שלא יכנסו הבנינין לתוך ההיכל (מגילה י.). נתנו הקלעים לפנים ממקום החומה וכונים לתוך החומה מעמוך שלא יזוזו עיניהם מן ההיכל, וקס״ל דהנך קלעים לר״א כדי להכשיר העזרות להקריב קרבן, דאם אין בית אין קרבן, דקדושה ראשונה כעולה לה (שבועות שם) **ומר מאי דשמיע ליה קאמר.** ולא משום לורך קדושה (מגילה שם) **מקריבין אע״פ שאין בית.** דקדושת הבית קידשה לשעתה וקידשה לעתיד לבא (לעיל שם): **אע״פ שאין בית.** הזמנה. כיהוליים קודש שבנגנים המומה (שבועות שם) **המעלה.** מתוך **חיבורי עולין.** עולין בשר, מיבורי עולין עלם (מנחות כג.):

תלמוד בבלי מהדורת נהרדעא החדש, באדיבות הוצאת ח. וגשל, © כל הזכויות שמורות

רמ"ש יונה. של עולת העוף והעלו בחוץ: מלא אי פרים מצוה לחזור ולמולמו לכתביב (ויקרא ג) ולא תשבים מלא ברית: **שעם הכושר.** ליקרב בפנים: **שכן קדש מקבלו.** אע"פ שהוליאו אם חזר והכניסו והעלהו לא ירד לתחתון בהמזבח מקדש כו': **שחיטה ליה איכא ביניהו.** לכאורה רבי ורבי אלעזר בר"ש סברי כר"ש דתמר בפרק המזבח מקדש (לעיל דף פד.) נשחטה בגילה אם עלתה לא תרד דהשתא קדש מקבלו ולא היתה לו שעת הכושר אבל לרבי יהודה דאמר אם עלתה תרד בין ברבי אלעזר בר"ש שחט בגילה בפנים והעלה בחוץ לא מבעיא (ליה) לרבי יוסי הגלילי דפטור אלא אפילו לרבנן נמי פטור דתמוכת בסוף פירקין (לקמן קיא:) גבי הא דתנן ר"ש אומר כל שחייבין עליו בחוץ חייבין על כיולא בו בפנים שהעלה בחוץ ומפרש זעירי גופיה שחיטת בהמה בגילה איכא ביניהו וה"ק השוחט בהמה בגילה בפנים והעלה בחוץ פטור פירוש דאין מתקבל בפנים כר' יהודה דאמר אם עלה (לא) ירד שחט בחוץ והעלה בחוץ חייב אלמא דאפילו לרבנן דמחייבי שוחט בחוץ ומעלה בחוץ מודו בשוחט בגילה בפנים ומעלה בחוץ דפטור לר' יהודה וקלא תימה זעירי ורבה אמרי נקטי חול שחיטת גילה וקבלה בכלי חול דהייגו כמו נשפך דמה דלא הוי אלא לר"ש דלרבי יהודה תרוייהו ידלו הוי להו למימר איכא ביניהו נשחטה חוץ לזמנו וחוץ למקומו דלכולי עלמא לא ירד דהרי קדש מקבלו ולא היתה לו שעת הכושר ושמא אגב דנקטי רבה וזעירי בסוף פירקין (שם) גבי פלוגתא דר"ש ורבנן שחיטת גילה וקבלה בכלי חול נקטי נמי הכא ולריך לדקדק לר' יהודה דאמר (לעיל דף פד.) גילא דמה אם עלה ירד הרי זורק מקלת דמים בחוץ דחייב אע"ג דאין קדש מקבלו ושמא לרבי יהודה לא היה חייב והא דדרשינן מקרא לרבות הזורק דלמא בשחוטי חוץ ולא בשחוטי פנים מידי דהוה אשחיטת גילה בסוף פירקין אבל לרבי יוסי הגלילי אליבא דרבי יהודה ודאי לא משכחת לה זורק בחוץ דחייב ועוד גרמא דהא דמיפטר לר' יהודה מאוס דאין קדש מקבלו היינו כשאין קדש מקבלו מחמת פסול אחר מלבד פסול זה שיצא לחוץ והעלהו ומיתא נמי דמתני' מחייב הקומץ והלבונה והקטרת ומנחת כהנים שהעלן בחוץ אף על גב דאמריגן ברים המזבח (לעיל דף פג:) דמנחות לר"י הגלילי ידלו וכן נסכים הבאים עם הזבח דאמריגן לדברי הכל ידלו ובריתא דבסמוך (דף קט.) דמרבי פסולין לא חייב נשחטה בגילה ונשפך דמה שמע מינה דרבי יהודה היא ולא מחייבי שם) אהני מאוס דידלו ואפילו הכי מחייב אקומץ ומנחת נסכים ויסוך היין והמים והיינו טעמא דלפרישית וקלת קשה אלרבי יהודה אין מתייבים מה שהשיב ר' אלעזר בר"ש תמת ר"י הגלילי דאכתי תיקשי ליה אף הקומץ בפנים והעלה בחוץ כיון שהוליאו פסלו: **רבנן סברי מיגו.** באיסור כולל פליגי דאמפרש בסוף גיד הנשה (חולין דף קח.):

שחיטת לילה איכא ביניהו. לכאורה רבי ורבי אלעזר בר"ש סברי כר"ש דתמר בפרק המזבח מקדש (לעיל דף פד.) נשחטה בגילה אם עלתה לא תרד דהשתא קדש מקבלו ולא היתה לו שעת הכושר אבל לרבי יהודה דאמר אם עלתה תרד בין ברבי אלעזר בר"ש שחט בגילה בפנים והעלה בחוץ לא מבעיא (ליה) לרבי יוסי הגלילי דפטור אלא אפילו לרבנן נמי פטור דתמוכת בסוף פירקין (לקמן קיא:) גבי הא דתנן ר"ש אומר כל שחייבין עליו בחוץ חייבין על כיולא בו בפנים שהעלה בחוץ ומפרש זעירי גופיה שחיטת בהמה בגילה איכא ביניהו וה"ק השוחט בהמה בגילה בפנים והעלה בחוץ פטור פירוש דאין מתקבל בפנים כר' יהודה דאמר אם עלה (לא) ירד שחט בחוץ והעלה בחוץ חייב אלמא דאפילו לרבנן דמחייבי שוחט בחוץ ומעלה בחוץ מודו בשוחט בגילה בפנים ומעלה בחוץ דפטור לר' יהודה וקלא תימה זעירי ורבה אמרי נקטי הכא שחיטת לילה וקבלה בכלי חול דהייגו כמו נשפך דמה דלא הוי אלא לר"ש דלרבי יהודה תרוייהו ידלו הוי להו למימר איכא ביניהו נשחטה חוץ לזמנו וחוץ למקומו דלכולי עלמא לא ירד דהרי קדש מקבלו ולא היתה לו שעת הכושר ושמא אגב דנקטי רבה וזעירי בסוף פירקין (שם) גבי פלוגתא דר"ש ורבנן שחיטת לילה וקבלה בכלי חול נקטי נמי הכא ולריך לדקדק לר' יהודה דאמר (לעיל דף פד.) גילא דמה אם עלה ירד הרי זורק מקלת דמים בחוץ דחייב אע"ג דאין קדש מקבלו ושמא לרבי יהודה לא היה חייב דמיגו דאמרינן מיגו ורבי יוסי הגלילי לא אמרינן תיתי טומאת הגוף דחמירא ותחול על טומאת בשר אמר רב אשי ממאי דטומאת הגוף חמורה דלמא טומאת בשר חמורה שכן אין לה טהרה במקוה: **מתני'** חומר בשחיטה מבעלייה ובעלייה מבשחיטה חומר בשחיטה שהשוחט להדיוט חייב והמעלה להדיוט פטור חומר בעלייה שנים שאחזו בסכין ושחטו פטורים אחזו באבר והעלו חייבין העלה חזר והעלה וחזר והעלה חייב על כל עלייה דברי ר"ש ר' יוסי אומר אינו חייב אלא אחת ואינו חייב עד שיעלה לראש המזבח ר"ש אומר אפילו העלה על הסלע או על האבן חייב: **גמ'** מאי שנא המעלה להדיוט דפטור דכתיב ה' בשחיטה נמי הכתיב לה' שאני התם דאמר קרא איש איש מבעלי יא) ליה לשנים יב) שהעלו באבר חייבין אי הכי ה"נ מיבעי ליה לשנים שאחזו בסכין ושחטו שחייבין שאני התם דאמר קרא ההוא אחד ולא שנים אי הכי גבי העלאה נמי הא כתיב ההוא יג) מיבעי ליה

ראש בן יונה שאין בו כזית ומלח משלימו לכזית מהו א"ל רבא מפרזקיא לרב אשי לאו היינו פלוגתייהו דר' יוחנן ור"ל תיבעי לרבי יוחנן ותיבעי לר"ל תיבעי לר' יוחנן ע"כ לא קאמר ר' יוחנן התם אלא עצם דמינא דבשר הוא אבל מלח דלאו מינא דבר יונה הוא לא א) תיבעי לר"ל ע"כ לא קאמר ר"ל התם אלא דאי פריש מינה לאו מצוה לאסוקי אבל הכא דאי פריש מצוה לאסוקי לא או דלמא ל"ש תיקו: ר' יוסי הגלילי אומר כו': ב) השיב רבי תחת רבי יוסי הגלילי מה לשוחט בפנים ומעלה בחוץ שהיתה ג) לו שעת הכושר תאמר בשוחט חוץ ד) ומעלה בחוץ שלא היתה לו שעת הכושר השיב ר"א בר' שמעון תחת ר"י הגלילי מה לשוחט בפנים ומעלה בחוץ שכן קודש מקבלו תאמר בשוחט בחוץ ה) שאין קודש מקבלו מאי ביניהו ו) אמר זעירי א שחיטת לילה איכא ביניהו ז) רבה אמר ב קבלה בכלי חול איכא ביניהו: טמא שאכל בין קודש כו': שפיר קאמרי ליה רבנן לרבי יוסי הגלילי ח) אמר רבא כל היכא דנטמא טומאת ט) הגוף ואחר כך נטמא בשר דכולי עלמא לא פליגי דחייב שכן י) טומאת הגוף בכרת כי פליגי בשנטמא בשר ואח"כ נטמא הגוף דרבנן סברי אמרינן מיגו ור' יוסי הגלילי סבר לא אמרינן מיגו ורבי יוסי י) נחי דמיגו לא אמרינן תיתי טומאת הגוף דחמירא ותחול על טומאת בשר אמר רב אשי ממאי דטומאת הגוף חמורה דלמא טומאת בשר חמורה שכן אין לה טהרה במקוה: **מתני'** חומר בשחיטה מבעלייה ובעלייה מבשחיטה חומר בשחיטה ב שהשוחט להדיוט חייב ג והמעלה להדיוט פטור חומר בעלייה ד שנים ה) שאחזו בסכין ושחטו פטורים ו) אחזו באבר והעלו ח) חייבין העלה חזר ט) והעלה וחזר והעלה חייב על כל עלייה י) דברי ר"ש ר' יוסי אומר אינו חייב אלא אחת ח ואינו חייב עד שיעלה לראש המזבח ט) ר"ש אומר אפילו העלה על הסלע או על האבן חייב: **גמ'** מאי שנא המעלה להדיוט דפטור דכתיב א לה' בשחיטה נמי הכתיב ב לה' שאני התם דאמר קרא ג איש איש גבי העלאה נמי כתיב ד איש איש ה מיבעי יא) ליה לשנים יב) שהעלו באבר חייבין אי הכי ה"נ מיבעי ליה לשנים שאחזו בסכין ושחטו שחייבין שאני התם דאמר קרא ו ההוא אחד ולא שנים אי הכי גבי העלאה נמי הא כתיב ז ההוא יג) מיבעי ליה

דבשחיטה חוץ נמי כתיב. (שם) **ולא פתח אהל מועד לא הביאו להקריב קרבן לה': אינ אינ.** להביא אינ שחט לאינ: **שאני הכא.** בשחיטה לא מצית למידרש אינ אינ לחייב שנים שאחזו בסכין ושחטו: **דהא כתיב ההוא** (שם): ולא פתח אהל מועד לא יביאנו לעשות אותו לה' (ויקרא יז) מכלל דבעושה לשם הכמוה מדבר: **בשחיטה חוץ נמי כתיב.** מעבר דקרבן לה': **אינ אינ.** להביא אינ שחט לאינ: **שאני הכא.** בשחיטה לא מצית למידרש אינ אינ לחייב שנים שאחזו בסכין ושחטו: **דהא כתיב ההוא** (שם):

מסורת הש"ס

ה) ת"כ אחרי פרק י' הלכה ז, ו) [לקמן קיא:], ז) [שם ע"ש], ח) חולין קא. ע"ש, ט) קידושין מג., י) ת"כ שם הי"א כה"ע, יא) [לקמן קי.], יב) קדושין מג.

גליון הש"ם

גמ' מיבעי ליה לשנים שהעלו. עי' תוספות שור הלכות שחיטה סי' נ מ"ק (כב) [נכ):

ליקוטים

והמעלה להדיוט פטור. מלשון הגמרא מעלה להדיוט פטור, נראה דדוקא בפירש להדיוט, ובסתמא חייב דסתמא לשמה קאי. ומלשון הר"מ ומסיום לשונו עד שיתכוין לשם, וגם אינו מביא כלל הלשון להדיוט, משמע דדוקא בפירש לשם אבל סתמא פטור. וצ"ע בדין זה. ומצד הסברא נראה דסתמא פטור דסתמא בחוץ לאו לשמה קאי דהיא עבודה [פסולה] ולכה נאמר דסתמא לשמה. ולשון הש"ס צ"ע, (מנ"מ מל' מל"ט) **מיבעי ליה לשנים שהעלו.** [שו"ע יו"ד סי' ב' ס"ח, היו הכשר והפסול שוחטין כאחת שחיטה אחת, לא מיבעיא אם כל אחד סכינו בידו וכל אחד שוחט כו' אלא אפילו אוחזין שניהם בסכין א' ושוחטין, כיון דכח שניהם כל אחד חציו כו'). כ"ה דעת התוס' חולין דף י"ד ד"ה השוחט והרשב"א והטור והש"ע. אבל הש"ך הביא דעת הג"א בשם א"ז שהביא תוספתא שכשרה בדיעבד אי ידע הכשר דלא פסק כחו עד שחיטה. וכ"פ הישו"ש ופר"ח. והב"ח הביא ה"ג דמכשיר באוחזין בסכין אחד. ועיינתי בה"ג וז"ל והיכא דאתחיל גרי לחדיה כו' אבל מסייע ודאי אין בו ממש עכ"ל. וי"ל דלא קרי מסייע כי אם כשהמסייע אינו יכול כדמשמע בגמ' שבת דף צ"ג וכפרש"י ד"ל שם בהדיא ד"ה אין בו, ובהא כו"ע מודים דאין בו ממש אבל בשיכול שחיטת שניהם מקרי ולא מסייע, ואומר אני אע"ג דמשמע שם דב' שעשאו האי כולא קבביד והאי כולא קבביד מדאצטריך קרא לפטור ב' שעשאו ולא מפיק ליה מבעשוחה העושה כולה ולא העושה מקצתה, שמע מינה דהו"ל עביד כולה. ואע"ג דבובחים דף ק"ח משמע איפכא דאצריך קרא לשנים שהעלו שחייבים ופריך נמי התם ואימא לפינן נמי מקרא דשנים ששחטו חייבים, שמע מינה דאי לאו קרא הו"א דכל אחד לאו כולה קבביד, י"ל התם אי לאו קרא הוה לפינן משכח לפטורא דהא ר' שמעון קאמר לה התם ולשיטתיה דס"ל לפטורא גבי שבת, ולעולם אי לאו קרא כל חד כולה קבביד, מ"מ אין ראיה להקל כאן דמאי חזית דאולת בתר שחיטת הכשר אימא לחומרא. עוד י"ל דלעולם כל חד לאו כולה קבביד, ושבת שאני דהא דחייב אפילו אין כל המלאכה נעשית על ידו משום דאשכחן במשכן דכה"ג כמ"ש התוס' שם דף ג' ד"ה בעשותה, ובמרי' פ"ד מה' רוצח כתוב דטעמא דהכוהו י' בני אדם ב' מקלות דפטירי בבת אחת מקרא דכל נפש, ועיין סנהדרין דף ע"ח, ובב"ק דף נ"ג איכא תרי לישני בבה"ג גבי שור שדחף חבירו לבור או כל חד כולה הוזקא עביד או כל חד פלגי הוזקא עביד

ע"ש עד אחר שור ושור פסולי המוקדשים שנגחו כו' ובתוספות שם (תוספות שור סי' כ' ס"ק כ"ג ע"ש פוק):

יא) אב מי' פרק יח מהלכות מעה"ק הלכה יז וע"ש בראב"ד וכ"מ:

יב) ג מי' פי"ח מהל' מעה"ק הלכה טז:

בא ד מי' פי"ט שם הלכה ח:

בב ה מי' שם הלכה יב ופי"ח הלכה טז:

בג ו מי' פי"ט שם הלכה יב:

בד ז מי' שם הל' יא ע"כ"מ:

בה ח מי' שם הלכה ח:

תורה אור השלם

1. וְאֶל פֶּתַח אֹהֶל מוֹעֵד לֹא יְבִיאֻנוּ לַעֲשׂוֹת אֹתוֹ לַיהוָה וְנִכְרְתָה הָאִישׁ הַהוּא מֵעַמָּיו: ויקרא יז, ט

2. וְאֶל פֶּתַח אֹהֶל מוֹעֵד לֹא הֱבִיאוֹ לְהַקְרִיב קָרְבָּן לַיהוָה לִפְנֵי מִשְׁכַּן יְהוָה דָּם יֵחָשֵׁב לָאִישׁ הַהוּא דָּם שָׁפָךְ וְנִכְרַת הָאִישׁ הַהוּא מֵקֶרֶב עַמּוֹ: ויקרא יז, ד

3. אִישׁ אִישׁ מִבֵּית יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר יִשְׁחַט שׁוֹר אוֹ כֶשֶׂב אוֹ עֵז בַּמַּחֲנֶה אוֹ אֲשֶׁר יִשְׁחַט מִחוּץ לַמַّחֲנֶה: ויקרא יז, ג

4. וְאֶל־לֶחֶם תֹּאכֵלוּ אִישׁ מִבֵּית יִשְׂרָאֵל וּמִן הַגֵּר אֲשֶׁר יָגוּר בְּתוֹכֻם אֲשֶׁר יַעֲלֶה עֹלָה אוֹ זָבַח: ויקרא יז, ח

מוסף רש"י

ומלה. כדמתיא וכל קרבן ממתנ' במלה תמלה ואומר בהקומץ רבה (מנחות כא:) גבי מקומות המלה מצוה בלשמה המלה ועל גבי הכבש ובכלם המזבח (לעיל סד:): **ואחר** כך נטמא בשר. דעמא שאכל טהור ומשאכל נטמא, שקדמה טומאת גופו לטומאת קדש, מודה ר' יוסי דחייב, דכיון דאיתמי גופיה מיפסר בקדש הוי כמיטמא כרת ומיטמא בשר איסור כרת דטומאת הגוף לא קבעה: **כי** פליגי בשנטמא בשר. דאמר בשר אכל כרת ונטמא הגוף, ומשום דמ